

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XLVIII. De Ecclesiis ædificandis vel reparandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

L Ege Moisaicâ post partum mulier ab ingressu Ecclesiæ arcebatur ad tempus, *Diff. 6. in princ.* quæ, quia ceremonialis erat, evanuit, postquam legis Evangelicæ veritas illuxit. Ut hodie non prohibeatur mulier etiam statim à partu ingredi Ecclesiam, Deo actura gratias, ne necessitas & dolor vertatur in culpam, *can. Si mulier Diff. 5.* Non est tamen reprehendenda, quæ ad tempus abstinerit, *can. h. t. & can. fin. dist. 5.* qui præcipit, ne viri commisceantur mulieribus ante purgationis tempus.

2 Nec potest objici, quòd ceremonialis præcepta sint abrogata per legem Evangelicam, ut proinde eorum observatio induci non possit, nam hoc intelligendum de iis ceremonialibus præceptis, quæ non tantum sunt mortua, verum & mortifera: qualia sunt, quæ ordinata ad præfiguranda Christi mysteria, uti futura, ideoque observatio præjudicaret fidei veritati, juxta quam confitemur ista præfigurata mysteria jam contigisse atque completa esse. Nam quoad ea, quæ magis pertinent ad quandam devotionem, ac ritum sacrificiorum, eorumque ornatum; quàm ad futuræ legis Christi-que nascituri præfigurationem, observatio eorum nihil in se mali continet: quòd spectat tempus purificationis, decimæ, oblationes, & similia, *Covarr. 1. Var. c. 17. n. 1. Suar. de relig. Tomo. 1. Tract. 2. lib. 2. c. 1.*

TITULUS XLVIII.

De Ecclesiis ædificandis vel reparandis.

SUMMARIUM.

1. Ad Ecclesiæ reparationem tenetur, qui damnatum dedit.
2. Cujus eo nomine bona tacite sunt pignori.
3. Tenentur & non impediunt destructionem.
4. Ecclesias vetustate aut casu collapsas quis reparare tenetur.
5. Decimarum possessores an teneantur?
6. Ecclesiarum restitutio qualiter faciendâ.
7. Ecclesia nova quando & unde ædificanda.
8. Parocho nova Ecclesia portio debita unde supplenda.

9. Leprosi propriam Ecclesiam habent
10. Ecclesia secularis converti potest in
venit.

V T ad divinum cultum Ecclesiæ ædificanda sunt, ita ad eundem conservandum si destrui aut collabi eas contingat, reparanda aut fulcienda, sumptibus ejus, quæ destructioni causam dedit; ita dicuntur quæ damni reparatione eum gravat, & reparatum. Ut eo nomine non male dicatur petere Ecclesiæ tacita hypotheca in bono qui damnatum dedit, *Tiraq. de privi. Privi. 163. Everard. in Loco à Fyca ad Peckius de reparan. Eccl. cap. 4. non. 1. c. 5.* non male sustinet, etiam mulieris partum esse Ecclesiam tempore priorum, cum sicut hoc jure gaudeat, ut prior sit & potior, *l. 2. C. de privi. fisci*, quod Ecclesiæ tribuitur; cum quòd datum reparatorum, alteri non sit denegandum, uti ubi eadem invenitur ratio quæ major est, ex majore Ecclesiarum & datus favore.

Dicitur etiam non male, eos quoque qui ad reparationem, qui eum tenentur, non impediverunt destructionem, & factores Ecclesiarum, Magistratus loci, fanaticos hæreticorum ausus, aliorumque as avertere à domo Dei, *can. sicut 48. X. Dico*, & possent; nam non nisi qui parati obviando favere dicitur, *can. Nihil*

9. 7.

Vetustate aut casu collapsarum Ecclesiarum reparatio spectat ad fabricam: nullam habeat consuetudo, quæ in primis inspecta observanda, *can. detrevimus. X. q. 1. c. Adhuc cam inf. de simonia. Bertrand. Conf. 41. n. 1. 4. & Conf. 306. vol. 8. D. Wamel. Conf. pr. Conf. 511. n. 5. & seq. & Conf. 513. n. 1. c. h. t.* Si Ecclesiæ fabrica nulla fuerit, non sufficiens, tunc Clerici, & alii beneficiarii fructus Ecclesiæ recipiunt, ad reparationem sunt cogendi, quatenus superest contentio, *c. 4. b. t.* Si nec hi sufficienter contributionem cogendi parochiani quæ gratia ædes sacra instauranda est. *Tud. de e. 7. de reform.* Qui si sint inopes, retribuat Ecclesia ad matricem, vel maxime

5. Q. An possessores decimarum teneantur ad reparationem? R. Hoc posse videri, per d. c. 4. h. i. ubi dicitur, ex bonis Ecclesiarum faciendam esse reparationem: spectant autem de jure ad suas parochias locorum decimæ. Quod facit, quod Trid. d. c. 7. ex fructibus Ecclesiarum reparandis dicat Ecclesias, & per patronos, & alios, qui fructus Ecclesiarum colligunt. Peck, d. loco c. 14. Posset tamen rectè contrarium alicui videri, cum nusquam decimis, earumque possessoribus imponatur hoc onus, sed iis, qui percipiunt Ecclesiarum fructus. Decimæ autem jam separatæ, & alteri Ecclesiarum concessæ, non possunt computari inter fructus loci ipsius Ecclesiarum; Sereniss. tamen Principes nostri in ultimo suo Edicto possessoribus decimarum cum aliquo moderamine onus illud imponunt, si fabrica non sit sufficiens, nec per fructus Ecclesiarum subveniri queat, piorumque oblationes non sint rantæ.

6. Facienda autem testaturatio pro Clerici & populi, qui convenire solet, multitudinem: cujus frequentia facit veterem Ecclesiam esse augendam sumptibus eorundem, cum ampliatio sit quedam reparatio. Quamvis in casu, quo quis oneratus Ecclesiam reficere, strictè verbum illud interpretetur, ut gravatus non teneatur nisi ad opus, quodd ante fuit, reparandum, non etiam de novo faciendum; cujus generis est ampliatio. Si remotior fuerit pristina Ecclesia, quam ut plerique parochiani divino cultui interesse tempore possint, extruenda nova est Ecclesia ex redditibus antiquæ, si inde illi, ejusque ministris, non accedat grave detrimentum, c. 3. h. i. Quo casu non obligabit juramentum Prælati de non alienandis rebus Ecclesiarum, cap. fin. h. i. cum istud non sit trahendum ad causam novam & necessariam, c. Clericus 35. sup. De jur. rejur.

7. Quæsitum fuit, Quid juris, si Parochus novæ Ecclesiarum non habeat debitam portionem, à quo illa petenda? Consultus super hac re respondit, Si Ecclesia matris abundet, non esse questionem, quin illa teneatur supplere: sin minus, tum agendum cum iis, qui decimas in loco novæ parochiæ percipiunt. Ita tamen, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, provideri non possit; tum enim demum decimarum possessores teneri vult Conc. Trid. Sess.

24. c. 13. De reform. Quod autem illi teneantur, sive laici sive etiam Clerici, est, quia decimæ ad hoc reservatæ Deo, ut proficiant iis, qui spiritualia seminant; ut sunt Parochi, illorumque causa potior: ut concessio facta aliis semper sit intelligenda, salva portione decente Parochis. Et hoc non tantum in iis parochiis, quæ hæcenus sunt, etiam separatæ à matrice Ecclesia ante Trid. aut ante illud existentibus, sed etiam post erectis, cogente populi necessitate & commoditate, ex eadem ratione.

Leprosi concessum habere suam propriam Ecclesiam, cum presbytero, separatam à veteri Ecclesia, ita tamen, ut illi non sint injuriosi de jure Parochiali, c. 2. h. i.

Potest etiam Ecclesia secularis converti in regularem, Diocæsani consensu; ita tamen, ut Clericis secularibus ibi existentibus, quoad vivunt, de alimentis provideatur, c. 5. h. i.

TITULUS XLIX.

De Immunitate Ecclesiarum, cæmeterii, & rerum ad eas pertinentium.

SUMMARIUM.

1. Immunitas quid, & quotuplex.
2. Personalis quibus & ex quibus causis competit.
3. Realis bona Clericorum & Ecclesiarum eximio à tribus & gabelis.
4. Localis vetat exerceri profana in locis sacris.
5. Locis sacris competit & jus asyli.
6. Immunitas hæc quo jure Ecclesiis competit.
7. Competit & Ecclesiis non consecratis.
8. An competit Ecclesia interdicta?
9. An polluta?
10. Ecclesia nomine quid hic veniat.
11. An detur confugiendi ad Sacerdotem deferentem SS. Eucharistia Sacramentum?
12. Datur omnibus fidelibus baptizatis.
13. Non datur Iudæis.
14. Non infidelibus.
15. Datur excommunicato & interdicto.
16. An & hæretico?
17. An Clericis?
18. Habet locum in causa civili, veluti debet.
19. Item

